

UCHWAŁA Nr 24/2010

Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego
z dnia 31 marca 2010 r.

w sprawie obchodów 200-lecia Odnowienia Uniwersytetu Wrocławskiego (1811-2011)

Ponad dwieście lat temu w Królestwie Prus, upokorzonym przez zwycięską armię Napoleona, rozpoczęto dzieło głębokiej przebudowy państwa. Przeprowadzona w 1810 roku powszechna sekularyzacja dóbr kościelnych stworzyła materialne podstawy reformy systemu oświaty i szkolnictwa wyższego, przygotowanej pod kierunkiem Wilhelma von Humboldta. Najważniejszy akt tej reformy - powołanie do życia państwowego Uniwersytetu Berlińskiego - postawił pod znakiem zapytania sens istnienia jedynej dotąd uczelni wyższej na terytorium Brandenburgii, Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, działającego od 1506 roku. Rozkaz gabinetowy króla Fryderyka Wilhelma III z dnia 24 kwietnia 1811 roku zarządził przeniesienie Viadriny do Wrocławia i połączenie jej z istniejącym tu od 1702 roku Uniwersytetem Leopoldyńskim.

Kształt nowej uczelni, zwanej odtąd Universitas Litterarum Wratislaviensis, określił rozkaz gabinetowy króla Fryderyka Wilhelma III z dnia 3 sierpnia 1811 roku. Na jego mocy połączono wszystkie zasoby materialne, zbiory naukowe i biblioteczne obu uczelni. Majątek ten uzupełniły cenne rękopisy, książki i dzieła sztuki przejęte z sekularyzowanych klasztorów śląskich. Powołano do życia pięć wydziałów: teologii katolickiej, teologii ewangelickiej, prawa, medycyny i filozofii. Współistnienie dwóch wydziałów teologicznych, jeszcze u schyłku XVIII stulecia niewyobrażalne, podkreślać miało nową politykę wyznaniową państwa, opartą na właściwych epoce Oświecenia ideałach tolerancji.

To właśnie ta uczelnia, sukcesywnie rozbudowywana i wyposażana, stała się wkrótce jednym z najważniejszych ośrodków nauki w Królestwie Prus, a później także w całym Cesarstwie Niemiec. Studiowali tu i wykładali sławni uczeni, laureaci Nagrody Nobla i wielu innych prestiżowych wyróżnień. Uniwersytet Wrocławski stał się także ważnym etapem kariery naukowej, literackiej i politycznej wielu wybitnych Polaków. Nawet w okresie nazistowskim, kiedy nad stosunkami polsko-niemieckimi zaczęły się zbierać coraz ciemniejsze chmury, polscy uczeni z Warszawy, Krakowa, Lwowa i Wilna korzystali z przebogatyh zbiorów wrocławskiej Biblioteki Uniwersyteckiej. Nie wyobrażali sobie studiów nad dziejami Polski i Europy Środkowej bez uwzględnienia jej zasobów.

My, społeczność akademicka polskiego Uniwersytetu Wrocławskiego, czujemy się spadkobiercami wszystkich tych ideałów, w imię których na początku XIX stulecia powoływano do życia szkoły wyższe nowego typu: uwolnione od służby religijnym dogmatom, otwarte na wyzwania szybko modernizującego się świata. W akcie założycielskim Universitas Litterarum Wratislaviensis dostrzegamy te same wartości, które przyświecały twórcom Uniwersytetu Berlińskiego, utworzonego w roku 1810, i Uniwersytetu Warszawskiego, utworzonego w roku 1815. Nasz jubileusz chcemy zatem obchodzić wspólnie z tymi uczelniami, a także ze społecznością akademicką Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, który wznowił działalność w 1991 roku. Od rozkazu gabinetowego z 3 sierpnia 1811 roku istniał on nadal - dzięki swoim zbiorom i tradycji naukowej - w murach naszej uczelni.

Do wspólnych obchodów zapraszamy te szkoły wyższe Wrocławia, które wyrosły z tradycji dawnych wydziałów i instytutów uniwersyteckich: Akademię Medyczną im. Piastów Śląskich, Uniwersytet Przyrodniczy, Papieski Wydział Teologiczny, Akademię Muzyczną i Akademię Wychowania Fizycznego. Niech jubileusz roku 2011 stanie się ważnym etapem na drodze do integracji - a raczej reintegracji - całego wrocławskiego środowiska naukowego.

Świadomi roli Uniwersytetu Wrocławskiego w procesie polsko-niemieckiego dialogu i pojednania, zwracamy się do prezydentów Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Federalnej Niemiec z prośbą o objęcie obchodów 200-lecia Odnowienia Uniwersytetu Wrocławskiego patronatem honorowym.

Rok 1811 to jedna z przełomowych dat w dziejach naszej uczelni, obok roku 1702, kiedy powstały jej pierwsze dwa wydziały, i roku 1945, kiedy Uniwersytet Wrocławski wznowił działalność jako jedna z najważniejszych instytucji publicznych na terenie przyłączonych do Polski Ziem Zachodnich i Północnych. Dlatego wzywamy całą społeczność akademicką Uniwersytetu Wrocławskiego, pracowników, doktorantów i studentów, do włączenia się w przedsięwzięcia planowane z okazji jubileuszu: konferencje i seminaria naukowe, wystawy i koncerty. Opracowaniem ich kalendarium zajmie się Komitet Organizacyjny powołany przez Jego Magnificencję Rektora. Niech wspólna refleksja nad dziejami akademickich dyscyplin, uprawianych dawniej i dziś na Uniwersytecie Wrocławskim, przypomnienie wielu wybitnych postaci, które ugruntowały sławę uczelni, prezentacja naukowego instrumentarium, zbiorów muzealnych, zasobów bibliotecznych i archiwalnych, uświadomią nam wszystkim wielki intelektualny i materialny potencjał, jakim dysponujemy. Sprawia to, że łatwiej podołamy wymaganiom, jakie przyniesie nadchodzący czas.

Przewodniczący Senatu
Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego

prof. dr hab. Marek Bojarski